

N:o 74.

Af Herr **C. Carlson**: *Om tillägg till 9:de § i Kongl. förordningen den 17 Maj 1872, angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting.*

Det af mig vid förliedet års riksdag enligt motionen N:o 70 föreslagna tillägg till 9 § af Kongl. förordningen den 17 Maj 1872, angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting, ansåg värda Lag-Utskottet ej vara nödigt, enär i fråga om förening af tingslag vederbörande häradssbor alltid lemnades tillfälle att sig yttra och på deras yttrande fastades förtjent afseende. Utskottets utlåtande var för mig lugnande, då jag antog, att den anbefalda regleringen af Karlstads, Grims och Kils domsaga trots de båda senare tingslagens protest och Kongl. Hofrättens afstyrkande utlåtande endast var ett enstaka exempel. Min tillfredsställelse blef dock af kort varaktighet, emedan jag några dagar efter hemkomsten från Riksdagen förnam att regeringen bifallit en ansökan, lemnad af domhufvanden i den domsaga, jag sjelf tillhör, om befrielse från skyldigheten att i vanlig ordning hålla ting i hvarje tingslag och härad, och att allmänheten ålagts resa honom till mötes till en aflägsen gemensam helt och hållet ny tingsstad, hvars läge för en stor del af domsagans invånare är obekant, och detta allt, ehuru med anledning af Lag-Utskottets utlåtande och äfven af andra omständigheter man egde de bästa förhoppningar att berörda ansökan skulle blifva påtecknad med: "non possumus". Då häradssborna, som mycket riktigt blefvo hörda öfver nämnda ansökan, dervid uttalat sitt högsta ogillande af tingslagens sammanslagning och dessutom lemnat underdånig petition till Konungen om afslående af domhufvandens ansökan, så utgör tilldragelsen en sorglig illustration till Lag-Utskottets merannämnda utlåtande och visar, att häradssbornas hörande i dylika frågor endast är ett "pro forma".

Frågor om sammanslagning af flere härad eller tingslag, sade förra Riksdagens Lag-Utskott, höra otvifvelaktigt till dem, uti hvilka Konungen enligt 89 § Regeringsformen eger ensam besluta. Om så är, bör väl reglering genomföras efter någon viss plan i alla rikets domsagor, så att de blifva någorlunda likstälde, och ej blott i dem, hvars domhafvande af egoistiska skäl antingen sjelf eller genom annan person derom gör ansökan.

Derför föreslog jag vid förra riksdagen, att reglering af domsagor ej må ega rum utan medgifvande dertill af de fleste tingshusbyggnadsskyldige. Visserligen kan deremot göras den invändningen, att en nyttig, ändamålsenlig reglering derigenom skulle kunna blifva hindrad. Men att hysa en sådan fruktan är, synes mig, temligen obehöfligt. Är reglering af en domsaga till allmänhetens fördel och motsvarar fördelen af månadssammanträden olägenheterna af långa tingsvägar, så är intet tvifvel om, att en sådan reglering också skall af de fleste bifallas. I alla fall bör såsom motiv för afstyrkande af en motion, sådan som den af mig angående denna sak afgifna, icke framhållas, att afseende fästes å allmänhetens önsknings, då, såsom ofvan är visadt, ett sådant afseende i regeln icke fästes.

Under förhoppning att, om Lag-Utskottet samvetsgrant granskar frågan, det ock skall finna, att den är af allvarlig beskaffenhet och af synnerlig vikt för alla dem, som i judicielt hänseende höra under häradsrätt, dristar jag förnya mitt vid förra riksdagen afgifna förslag och får jag därför vördsamt föreslå, att Riksdagen måtte för sin del besluta följande:

Tillägg till 9 § af Kongl. förordningen den 17 Maj 1872 om ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting:

Sådan förening, som i denna paragraf omförmäles, må ej ega rum, derest ej frågan derom vid sammanträde af dertill behörigen kallade tingshusbyggnadsskyldige inför häradsrätterna inom domsaga, der förening ifrågasättes, bifalles af minst två tredjedelar af vid sammanträdet representerade tingshusbyggnadsskyldige hemman.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1883.

C. Carlson.